

Motion till riksdagen 2020/21:1057

av **Kerstin Lundgren m.fl. (C, M, V, KD, L)**

Avsluta rättshjälpavtal med Hongkong

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör avsluta det rättshjälpavtal, Mutual Legal Assistance in Criminal Matters, som finns med Hongkong, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Den 19 november 1984 träffade Storbritanniens och Kinas regeringar en överenskommelse om Hongkong. Avtalet innebar att Hongkongs höga grad av autonomi, friheter och rättigheter skulle kvarstå för kommande 50 år. Genom att registrera den gemensamma deklARATIONEN hos FN den 12 juni 1985 blev den ett legalt bindande internationellt avtal. Därmed etablerades ”Ett land – två system” internationellt.

Som en del i att bekräfta Hongkongs speciella ställning har Sverige och många andra länder träffat avtal särskilt med Hongkong. För Sverige gäller det bl.a. ett ömsesidigt rättshjälpavtal som trädde i kraft så sent som 2018 efter en process som inleddes 2013. Dessa avtal markerar Hongkongs speciella ställning med ett eget och oberoende rättsväsende.

Kommunistpartiet i Kina har under sommaren 2020 tagit ett järngrepp om Hongkong. Det har varit en gradvis förskjutning under lång tid men slutligen drev kommunistpartiet igenom en s.k. nationell säkerhetslag för Hongkong. Genom den blir det uppenbart att rättssystemet i Hongkong inte längre är fristående från kommunistpartiets. Kommunistpartiet i Kina har ensidigt agerat i strid med det legalt bindande internationella avtalet. De har i princip upplöst den avtalade principen om ett land – två system där Hongkong erkänns ha sitt eget legala system och sina gränser och där både mötesfrihet och yttrandefrihet är garanterade rättigheter. Som ett talande exempel kan nämnas de tolv unga aktivister som försökte fly från Hongkong med båt till Taiwan men blev stoppade av kinesiska kustbevakningen. Hongkongs politiska ledning bekräftade då att de utlämnats till Kina för att dömas. Istället för två system har vi nu ett system, kommunistpartiets. Det är mot den bakgrunden som flera länder som Kanada, USA,

Australien, Nya Zeeland och Tyskland suspenderat sina utlämningsavtal. EU har uppmanat medlemmarna att granska effekterna av säkerhetslagen på bl.a. relevanta gjorda överenskommelser. För Sveriges del är det då bl.a. rättshjälpsavtalet.

Utifrån det som nu sker är det uppenbart att det inte finns skäl att upprätthålla det rättshjälpsavtal (Mutual Legal Assistance in Criminal Matters) som Sverige har med Hongkong. Rättsväsendet kan inte längre anses vara vare sig fritt eller rättssäkert. Ett antal andra länder har valt att avsluta sina relevanta säravtal med Hongkong och Sverige bör följa deras exempel och avsluta avtalet.

Kerstin Lundgren (C)

Hans Wallmark (M)

Lars Adaktusson (KD)

Håkan Svenneling (V)

Fredrik Malm (L)